HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

מעריימן. לפדותו נלך מומס. שלמה מוסיף מומס כשפודה את מעשר שני שלו ואינו מוסיף מומס על של אחרים שם קונהו מחציו: **ופדו כהן מעשר שני**. ממנו דהוו להו אחרים לגביה והם סמוכים על שולחנו ושלמה שלו שהם מוכרים וגומרים לו: **גלח בזמן שהיובל נוהג דבעינן** ושיש לו משפחתו משוו (ויקרא כה): **שלח מדום**. תלוקות בזכייה קטן: **וכנגדן בקטנה**. תמיה לה יודעת לשמור קידושיו ומתקדשת בקידושי אמה או אחיה דלא מיחיה לדעתה או בקבלת אמה שם יתומה היא: **ופדאן**. שגריכה למכל ויתומה יוצאה **למיתון**. שגריכה למכל ויתומה יוצאה גלח מיתון דתנן ביבמות (דף קז:) כל תינוקת שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה לריכה למכל וזו יודעת לשמור היא: **הפעוטות**. תנן בהניזקין (לעיל דף נט.) דמקדן מקח במטלטלין ופרטין כבר אית בה כבר תמני: **וכנגדן בקטנה**. מסהגיעה ליומיה הללו משלמה ואינה מוחזת קריא בה ומתגדלת בקבלת עלמה אפי' קיבל בה אביה קידושין ומת ואע"פ שקידושיה קידושין מן התורה: **הגיעו לעונת נדריה**. שנה אחת לפני שעונתה נדריה נבדקין כדתנן בפ' נגה (דף מה:) בת אחת עשרה שנה ויום אחד ויום אחד נדריה נבדקין ואם יודעה לומר לשם מי נדרה לשם מי הקדישה נדרה נדר והקדש הקדש: **תולת**. אם הביאה סימנין ולא אמרי' שומא מינהו אבל קודם הזמן הזה קטנה היא ואין סימניה סימנין ואינה תולת לאפי כתוב בפרקה[ע] ומקשינן אשם לאפי: **למכור בנכסי אחיו**. קרקעות: **עד שיהא בן עשרים**. הוי קטן: **מתני' אם רלה הנעל לחזור**. קודם שיגיע גט לידה: **פסול**. דאין רלונו שילעזינו עליו שם וקפידת היא: **הרי היא כמקום פלוני**. אינו גלח כמרלה מקום שם ממלמנה: **ור' אלעזר מכשיר**. טעמא מפרש בגמ': **גמ' מאי שנא רישא דלא פניג**. רבי אלעזר גבי תן גט זה לאשתי במקום פלוני וקנתי פסול: **מדעתיה מגרש**. והדבר תלוי בו אינה קאמר ליה אבל קפידא היא ודוקא קאמר ליה אבל אי הכי דבעל כרחה מיגרשה מנא ידעה דניחא ליה בגעל למיתבי' אמר הלכך אינה גלח כמרלה מקום שם ממלמנו: **מתני' הבא לי גיטי מחנם כמרומה**. אם אמר כהן היא על שיגיע גט לידה: **לאותו מקום**. שכך אמרה לו לא תהא שלומי לקבלה אלא בו ובגמרא פריך וגיטא היכי הוי הואיל וקיבלו במקום אחר ואפי' כשיגיע שם והא תנן לעיל פסול: **אוסר מיד**. משפריש מאלה. רבי אלעזר לטעמיה דאמר כשקיבלו במקום אחר דמרלה מקום היא לו ומשעת קבלה מיגרשה לה לפיכך משעה שפירש מלפניה אסורה שמא מלמלו חוץ לעיר וקיבלו חיממו: **גמ' ווימנין דמשכחה ליה בנכנל**. כיון דהלר אמרה ליה הכי מכלל דלא קפדה אי מקבל ליה בדוכתא אחריתא והאי דקבעה ליה עיקר במתא מחשיב הכי קאמרה לה תהא שלומי לקבלה להמגרש אחי על ידך עד דמטית התם להא

כנגדו בקטנה ועוד יש לומר להכא גרסי' רבה להא מסיק ולמכור בנכסי אחיו עד שיהא בן עשרים ובפרק מי שמת (ב"ב דף קנה.) אמר רבא אמר ר"נ מכן י"ח שנה ולילה למימר להתם משמיה דר"נ קאמר ולית לה ס"ל להא מסיק התם דמכללא אימתי ומוכח מעובדא דאתת לקמיה דרבה דפחות מבן עשרים דזבין נכסי כו' דסבר רבה בן י"ח[ס]: **התקבל לי גיטי אסורה לאבוך בתרומה מיד**. הוה לן למימר לתוקי מאי במחקקה שלא נמגרשה מלא מוכרת בעלמא היא שהממירו חכמים משום למחקה שליח עושה שליחותו ועי"ג דאין ליד השליח לעשות שליחותו שמא לא יתן לו[ד] אלא הגט כמו שאסור בכל הנשים שבעולם[פ] אע"ג דכל אחת היא לו במחקת אימור לאו שליחותו שמא לא יתן לו[ד] אלא הגט כמו שאסור בכל הנשים שבעולם[פ] אע"ג דכל אחת היא לו במחקת אימור לאו שליחותו

בעין דאורייתא תקון. והא דסגי בהגבהה טפח עי) גבי מבית של שיתופי מבואות לפי' לפירוש הקונטרס") ללא קניא בהגבהה בעלמא מלא גג' טפחים[א] מסיק ליה כעין לתוייתא כיון דמגביה כך זכייה ויש בה הגבהה קלת: **ופדו בהן מעשר שני**. וא"ת ומאי מהני פדיית קטן והא אין מעשר קטן כלום וכ"ל (פרשת במקותי) ממעט קטן שאינו פודה מעשר שני ותנן נמי (תרומות פ"ש מ"ג) חמשה לא יתרומו וקטן חד מנייהו ולעיל בהניזקין (דף נב.) תניא לפוטרופין תורמין ומעשרין על מעשר שני כיצד אומר אדם לבנו ובתו הגדולים לעבדו ושפחתו העברים הא לכם מעות הללו ופדו בהן מעשר שני זה[ג] (ואוכלו בלא חומש) האי שפחה ה"ד אי דאתיא ב' שערות מאי בעיא גביה אלא לאו דלא אתיא ב' שערות הכא במאי עסקינן בבמעשר בזמן הזה דרבנן ואמה העבריה בזמן הזה מי איכא והתניא[ז] אין עבד עברי נוהג אלא בזמן שהיובל נוהג[ה] אלא בעציץ שאינו נקוב דרבנן אמר רבא ג' מדות בקטן[ט] צרור וזורקו אגוז ונוטלו[ה] זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים וכנגדן בקטנה מתקדשת למיאון[י] הפעוטות מקחן ומכרן ממכר במטלטלין[יא] וכנגדן בקטנה מתגרשת בקידושי אביה הגיעו לעונת נדרים[יב] נדריהן נדר והקדשן הקדש וכנגדן בקטנה חולצת ולמכור בנכסי אביו[יג] עד שיהא בן עשרים: **מתני'** [יד]לקטנה שאמרה התקבל לי גיטי אינו גט עד שיגיע גט לידה לפיכך אם רצה הבעל לחזור יחזור[טו] שאין קטן עושה שליח ואם אמר לו אביה צא והתקבל לבתי גיטה אם רצה לחזור לא יחזור[טז] האומר[יז] תן גט זה לאשתי במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר פסול[יח] הרי היא במקום פלוני ונתנו לה במקום אחר כשר[יט] האשה שאמרה התקבל לי גיטי במקום פלוני וקיבלו לה במקום אחר פסול ר'[כ] אלעזר מכשיר[כא] הבא לי גיטי ממקום פלוני והביאו לה ממקום אחר כשר: **גמ'**[כב] ורבי אלעזר מאי שנא רישא דלא פניג ומאי שנא סיפא דפליג איהו דמדעתיה מגרש קפיד איהי דבעל כרחה מתגרשת[כג] מראה מקום היא לו: **מתני'** [כד]הבא לי גיטי אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה התקבל לי גיטי אסורה לאבול בתרומה מיד התקבל לי גיטי במקום פלוני[כה] אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לאותו מקום ר"א אוסר מיד: **גמ'** וגיטא מיהא הוי והאמרת רישא לא הוי גיטא לא צריכא דאמרה ליה התקבל לי גיטא במתא מחסיא וזימנין דמשכחה ליה בבבל ור"ה[כו] ליה משקל כל היכא דמשכחה ליה שקליה מיניה

גיטא

שלא יקבל את גיטה: אמר רב יהודה אמר רב אסי צרור וזורקו אגוז ונוטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים חפץ ומחזירו ומניחו לאחר שעה זוכה בין לעצמו בין לאחרים פי' שיודע להחזירו ואם שואלין אותו ממנו יודע להחזירו להם כי אמרינן קמיה דשמואל אמר לי דא ודא אחת היא מאי דא ודא אחת היא אמר רב חסדא אחד זה ואחד זה זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים פי' זכיית הקטן היא מדרבנן ומ"ה אינו זוכה לאחרים עד שיביא שתי שערות שתהא זכייתו מן התורה והלכה כשמואל: אמר רבא שלש מדות בקטן צרור וזורקו אגוז ונוטלו זוכה לעצמו ואינו זוכה לאחרים (ובוגרת) וכנגדן] בקטנה מתגרשת בקדושי אביה אבל אמה העבריה שהן קדושי תורה ואע"פ שקדשה אביה שהן קדושי תורה ואע"פ שאין לה דעת שהיא קטנה עדיין משום דלא בעינן דעת אשה בגט ולא בעינן אלא שתהא יד חשובה יד וכיון שמבחנת בין אגוז לצרור מבחנת נמי בין גיטה לדבר אחר והילכך מתגרשת בקבלתה. ודוקא אם מת אביה אבל בחייו לא כדפרישית דדוקא נערה ולא קטנה. הפעוטות מקחן מקח וממכרן ממכר במטלטלין (ובוגרת) וכנגדן] בקטנה מתקדשת למיאון פי' זמן הפעוטות פירשנו בכבר (נט.). שית כבר שבע כבר תמני כבר תשע כבר עשר כל חד וחד לפום חורפיה וכנגדן בקטנה יתומה[ו] מתקדשת למיאון פי' הכי תנן ביבמות (קו:) כל תינוקת שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה צריכה לאחין שאין קדושיה קדושה אפילו מדרבנן ואינה צריכה למאן שלא תקנו חכמים קדושין אלא למי שיכולה לשמור קדושיה וזמנה היא כפעוטות וזו צריכה למאן שאם לא מיאנה בקטנותה עד שלא הביאה שתי שערות שוב אינה יכולה למאן וצריכה ממנו גט אבל אם היא פחותה מזמן הפעוטות שנתקדשה פחות מבת שש אינה צריכה למאן ואע"פ שהגדילה ולא מיאנה אינה צריכה גט ואי ק' למה שינה רבא זמן מתקדשת בקידושי אביה והלא בשניהם שנינו לשון אחד. גבי גירושין תנן הכא וכל שאינה יכולה לשמור את גיטה אינה יכולה להתגרש ודכותה תנן גבי מיאון בפ' בית שמאי כל תינוקת שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה צריכה למאן והיכי מצינן לחלק ביניהן. י"ל ששמירת קדושיה היא יותר גדולה משמירת הגט ששמירת הגט אינה אלא לפי שעה שמה צורך לה בשמירתו אינו דבר השוה בכל מקום ואינו אלא לפי שעה כדי שתתגרש בו ואינה צריכה אלא הבחנה בעלמא להכירו ומשום הכי פי' בברייתא איזו היא קטנה שיודעת לשמור את גיטה ומסיק רב הונא בר מנוח כל שמבחנת וכו' אבל שמירת הקידושין צריכה להיות בת דעת שתשמרם יפה ולא תאבדם ובקידושין בעי' דעת אשה הילכך צריך שתהא בת דעת כפעוטות אבל בגירושין לא בעי' דעת אשה

גליון הש"ס

תד"ה ואמה העבריה וכו' הוה מצי למיפרך. ע' כתוספות ד' ל ע"ב תד"ה נתמיה דל"ר:

מוסף רש"י

אין עבד עברי נוהג. דלמיו ממכר זמן הזה (ערכין כב.). אלא בזמן שהיובל נוהג. דמצי למקני ליה עד שנת היובל (קדושין נה.). הפעוטות. גי' הגמ' ומשנה (כתובות ע.). מקחן מקח כו' במטלטלין. אם מכר מטלטלין (לעיל נט.). במטלטלין דוקא אבל במקרקעי לא עד שיהו בן שנים עשרים (כתובות ע.). קטנה כו' אינו גט עד שיגיע גט לידה. שאין הקטן עושה שליח שלא הילכך לאו שלומת לידה הוא אלא שלומת לידה (לעיל סג.). לאין שלומת לקטן שלא הגיע למיאון לה יהא שלומו של בעל להולכה ויתנהו לה (קדושין מד:).

מוסף תוספות

א. דנפקא ליה מתורת לבעד. כ"י קדושין סה: ובציר מג' לאו הגבהה היא. כ"י כתובות ג. ד"ה ומאי. ב. ב. לפסוד מחומש. תוס' כתובות ג. ד"ה [ד]נפתמיה. ג. אלא מסלק ל' בפירכא אחריתי וכו'. תוס' כתובות ג. ד"ה [ד]נפתמיה. ד. הואיל ואין לו יד לזכות לעצמו ממון שנותנין לו תקנו חכמים שיהא אחר זוכה ומקבל לצורכו. כפ"ב ד"ג קנ: ה. שהרי יכול לזכות בעצמו. שם. ו. בקטן. תוס' הרא"ש. ז. שלא הגיע למידה זו. תוס' כתוס"ש: שאינו מבחין בין צרור לאגוז. רשב"ם. ח. דכי אמרי' זוכה לעצמו דוקא במטלטלין ודוקא בשהגיעו לידו אבל בהקנאה אחרת כגון אגב. כ"ן. ט. דאינה חולצת עד שתהא גדולה. תוס' נדה מו. ד"ה אבל. ר'. של קטנה. ציטו"ק. יא. דגדלות האשה ממהרת לבא משל איש. רשב"ם. יב. דכנגדן בקטנה משמע שהגיעה היא לעונת נדרים דהיינו בת י"א שנה. תוס' הרא"ש. יג. פירוש לרבי יוסי תוס' נדה שם. יד. הבעל. פי' הר"ן.

פסקי רי"ד

שהן קדושי תורה ואע"פ שאין לה דעת דלא בעי' דעת אשה בגט כ"א שתהא יודה חשובה יד שתדע להבחין: ת"ר קטנה שיודעת לשמור גיטה מתגרשת ושאינה יודעת לשמור גיטה אינה מתגרשת ואיזו היא קטנה שיודעת לשמור את גיטה ואסיק רב הונא בר מנוח משמיה דרב אחא בר איקא כל שמבחנת בין גיטה לדבר אחר והיינו נותנים לה אגוז ונוטלתו צרור זורקתו שיש לה דעת להבחין בין זה לזה פי' אם יודעת לשמור את גיטה מתגרשת בקבלתה ואם לאו אינה מתגרשת בקבלתה עד שיקבלנו אביה ופי' המורה דכתיב ושלחה מביתו והלכה מי שמשלחה ואינה חוזרת יצאת זו שמשלחה וחוזרת הכי דרשי' ליה ביבמות פ' חרש הילכך אפילו בקבלת אביה אינה מתגרשת ואינו נ"ל דדוקא גבי ידה הוא דדרשינן התם הכי דלא מהני לה יד לקבל גיטה ואע"ג דלא בעינן דעת אשה בגט יד מיהא בעינן והא לית לה יד אבל אביה אמאי נמעיט לה

לכ א מיי' פ"ה מהל' מעשר שני הל"ח:

ב [מיי' פ"ש מהל' תרומות הלכה כח]:

לג ג מיי' פ"א מהל' מטיטה ויוצל הל"ע ופ"ש מהל' עבדים הל"י סמג עשין פג טוש"ע יו"ד סי' רמז סעי' יד:

לד ד מיי' פ"ה מהל' מעשר שני הל"ע:

ה [טוש"ע חו"מ סימן רלה סעי' ו] ופי' רמב"ם שם סעי' טו]:

ו [מיי' פ"ב מהל' גירושין הל"ח סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' מג סעי' ג ופי' רמב"ם שם סעי' ג:

ז [מיי' פכ"ט מהל' מכירה הל"ח טוש"ע ח"מ סי' רלה סעי' ה]:

לו ח מיי' פ"ג מהל' גירושין הל"י סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קמג סעי' ו:

לז ט מיי' פ"ח מהל' נדרים הלכה ג ופ"ל מהל' ערכין הלכ"ו סמג לאוין רמג טוש"ע יו"ד סי' רלג:

לח י מיי' פ"ב מהל' אישות הל"ח ופ"ל מהל' יבום הל"ו סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמז סעי' ד ופ"ש: ג:

לט כ מיי' פכ"ט מהל' מכירה הל"ג סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' רלה סעי' [ו] ט:

מ ל מיי' פ"ו מהל' גירושין הל' ט סמג עשין נ טוש"ע אה"ע סי' קמז סעי' ג:

מא מ מיי' פ"ב מהל' אלמונית הל"ב סמג עשין פב טוש"ע חו"מ סי' קפח סעי' ב:

מב נ מיי' פ"ב מהל' גירושין הל"ח סמג עשין ג טוש"ע אה"ע סי' קמז סעי' ג:

מג ס מיי' שם פ"ש הל' ג סמג שם טוש"ע שם סעי' מה:

מד ע מיי' שם טוש"ע שם סעי' מו:

מה פ צ מיי' שם הל' לד טוש"ע שם סעי' מו:

מו ק מיי' פ"ט מהל' תרומות הל"ל סמג לאוין רכמ:

מז ר טוש"ע אה"ע סי' קמז סעי' כ: